

DRŽAVNI ARHIV U ZADRU

IZVJEŠĆE O RADU
U 2014. GODINI

Zadar, siječanj 2015.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	2
2. DOSTUPNOST GRADIVA KORISNICIMA.....	3
2.1. Arhivističko sređivanje i obrada gradiva.....	3
2.2. U mrežnom sustavu ARHiNET.....	4
2.3. Korištenje arhivskoga gradiva.....	4
2.3.1. Korisnička služba i čitaonice.....	4
2.3.2. Istraživanje za stranke.....	5
2.4. Arhivska knjižnica.....	5
2.5. Rad Arhiva s javnošću.....	6
2.5.1. Izložbe.....	6
2.5.2. Predstavljanja vlastitih izdanja.....	6
2.5.3. Organizirani posjeti Arhivu.....	6
2.5.4. Ostalo.....	7
3. DUGOROČNO OČUVANJE GRADIVA U ARHIVU.....	8
3.1. Građevinski zahvati i oprema.....	8
3.2. Restauracija, konzervacija i zaštita gradiva.....	8
3.3. Zaštitno i sigurnosno snimanje gradiva.....	9
3.4. Preuzimanje gradiva.....	9
4. UPRAVLJANJE DOKUMENTACIJOM KOD STVARATELJA.....	10
4.1. Nadzor, vrednovanje, evidencije.....	10
4.2. Djelatnici u pismohranama.....	10

- Prilog: Aktivnosti DAZD-a u tiskanim i elektroničkim medijima.

1. UVOD

Državni arhiv u Zadru (dalje u tekstu: Arhiv) javna je ustanova koja obavlja arhivsku službu kao javnu službu u skladu sa Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima te odgovarajućim podzakonskim aktima. Zakonom utvrđenu djelatnost Arhiv obavlja na području Zadarske županije (osim općine Gračac) i na dijelu Ličko-senjske županije (grad Novalja), gdje se nalazi Sabirni arhivski centar.

Naš je osnovni zadatak skrbiti za gradivo pohranjeno u Arhivu, ali i provoditi mjere kojima se štiti i sređuje gradivo koje nastaje kod stvaratelja pod našom nadležnošću. To gradivo u nastajanju jednog će dana završiti na našim policama i, poput onoga koje se tamo već nalazi, postati dio kulturno-povijesne baštine.

Gradivo koje Arhiv čuva od prvorazrednog je značaja za povijest Dalmacije od 10. stoljeća do 1918. godine. Pozicija Zadra kao centra mletačke Dalmacije, a pogotovo kao upravnog i administrativnog centra u vrijeme austrijske uprave, dovoljan je razlog takvoj tvrdnji.

U modernome okruženju informacijskih tehnologija Arhiv stoji pred velikim očekivanjima korisnika i pred zahtjevima suvremene arhivske struke. Stoga naši naponi idu za osiguranjem boljih uvjeta smještaja gradiva, boljom dostupnošću i boljim nadzorom nad gradivom izvan arhiva.

Rad Arhiva u 2014. godini bio je organiziran kroz deset ustrojbenih jedinica/odjela:

- Odjel za sređivanje, obradu i zaštitu arhivskog gradiva od nacionalnog značaja (dalje Odjel SOZAG) do 1813. godine
- Odjel SOZAG od 1813. do 1918. godine
- Odjel SOZAG od 1918. godine
- Odjel vanjske službe
- Odjel za dokumentacijsko-informacijske poslove
- Odjel arhivske knjižnice
- Odjel za restauriranje, mikrofilmiranje i fotografiranje
- Opći odjel
- Odjel za sređivanje, obradu i zaštitu arhivskog gradiva Zadarske nadbiskupije
- Sabirni centar Novalja

U Arhivu je 2014. godine bilo zaposleno 29 djelatnika te dvoje pripravnika na osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

2. DOSTUPNOST GRADIVA KORISNICIMA

2.1. Arhivističko sređivanje i obrada gradiva

Na poslovima arhivističkog sređivanja fondova i zbirki u 2014. godini radilo je devet arhivista. Sređeno je sljedeće gradivo:

- HR-DAZD-336 Benediktinski samostan sv. Krševana u Zadru. Izrađen inventar regista pergamena. Ukupno 726 pergamena te 79 pergamena u spisima. Pripremljeno je 18 pergamena za prezentaciju na virtualnom arhivu monasterium.net.
- HR-DAZD-10 Općina Hvar. Obrađene dvije kutije.
- HR-DAZD-54 Fiskalna komora Šibenik. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-378 Zbirka matičnih knjiga Državnog arhiva u Zadru. Svi podaci ažurirani i izrađen opis zbirke po standardima ISAD (G).
- HR-DAZD-18 Općina Trogir. Izrađen popis gradiva za 31 kutiju.
- HR-DAZD-102 Okružno poglavarstvo u Zadru (1816. –1865.) 78 d/m. Izrađen sumarni inventar s kazalima imena, mjesta i stvari.
- HR-DAZD-223 Kotarski sud Drniš (1820. – 1943.) 48 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-88 Vlada/Namjesništvo za Dalmaciju. Popisano i opisano 790 (od 970) uredskih knjiga.
- HR-DAZD-589 Javni bilježnik Petar Belamarić. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-588 Javni bilježnik Ivo Stanoš 0,3 d/m. Izrađen analitički inventar.
- HR-DAZD-228 Kotarski sud u Preku. Sređena serija Ostavinski spisi (143 kutije); sređena serija Oporuke (6 kutija); popisana 91 knjiga; identificirane i popisane sudske knjige koje pripadaju fondovima kotarskih sudova Biograd, Zadar, Obrovac i Benkovac.
- HR-DAZD-312 Gradski komitet KPH/SKH Zadar 4,1 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-306 Međunarodni sajam u Zadru 1,8 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-170 Mjesni narodni odbor Božava 0,4 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-190 Mjesni narodni odbor Neviđane 0,4 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-193 Mjesni narodni odbor Pakoštane 0,6 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-179 Mjesni narodni odbor Filip Jakov 0,8 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-526 Narodni odbor općine Pašman 0,7 d/m. Izrađen sumarni inventar.
- HR-DAZD-385 Zbirka fotografija. Formirane serije i podserije. Obrađeno 2736 fotografija.
- HR-DAZD-383 Kartografska zbirka. Izrađen inventar.

- HR-AZDN-17 Ninska biskupija. Sređena jedna kutija.
- HR-AZDN-43 Zbirka matičnih knjiga i parica Zadarske nadbiskupije (1569.–2010.) Sređena 21 kutija parica.
- AZDN: sređena jedna kutija raznog gradiva. Prekartonirano 50 kutija gradiva.
- HR-DAZD-339 Samostan klarisa svetog Nikole u Zadru. Prijepis postojećeg inventara, usklađivanje regesta pergamena i izrada inventara prema standardima ISAD(G).
- HR-DAZD-338 Dominikanski samostan svetog Dominka u Zadru. Prijepis postojećeg inventara, usklađivanje regesta pergamena i spisa te izrada inventara prema standardima ISAD(G).

2.2. U mrežnom sustavu ARHINET

- Upisani su podaci za sve arhivske fondove (uključujući i Arhiv Zadarske nadbiskupije).
- Upisani su podaci za sve stvaratelje arhivskog gradiva čije se gradivo nalazi u Arhivu.
- Upisano je 320 nižih jedinica gradiva (Grafička zbirka).

2.3. Korištenje arhivskoga gradiva

Posebnu pažnju pridavali smo našim korisnicima: i istraživačima u čitaonici i strankama koje su podnijele zahtjeve za ovjerenim dokumentima iz arhivskoga ili registraturnoga gradiva pohranjenog u našem Arhivu.

2.3.1. Korisnička služba i čitaonice

U čitaonici smo omogućili korisnicima pristup digitaliziranom gradivu. Do sada je dostupno 62 000 digitalnih snimaka gradiva.

Pregled broja korisnika, posjeta i izdanih arhivskih jedinica po čitaonicama

čitaonica	upisani korisnici u 2014.	broj posjeta u 2014.	broj izdanih arhivskih jedinica
čitaonica Arhiva	265	1729	3573
čitaonica arhiva Zadarske nadbiskupije	43	368	608
čitaonica SAC Novalja		83	104
UKUPNO	308	2180	4285

2.3.2. Istraživanje za stranke

Riješeno je 2776 zahtjeva stranaka za dostavu preslika dokumenata iz arhivskoga i registraturnoga gradiva (preko Prijamnog ureda).

2.4. Arhivska knjižnica

- Nabavljena je i obrađena 231 jedinica nove knjižnične građe.
- Korisnicima je posuđeno na korištenje 778 knjižničnih jedinica.
- U elektronički program Metelwin upisano je 615 knjižničnih jedinica.
- Evidentirano je 15 radova iz arhivistike i pomoćnih povijesnih znanosti te 16 radova objavljenih na temelju gradiva iz DAZD-a.
- Zaštita knjižnične građe: 153 kutije; 1 fascikl. Uvezano 8 knjiga.
- Evidentirano je i pripremljeno 206 naslova knjižnične građe za razmjenu.
- Digitalizirano je i skenirano 66 stranica časopisa, rukopisa i novina.
- Rad sa studentima: organizacija praktičnog rada i predavanja studentima.
- Suradnja sa srodnim ustanovama.

2.5. RAD ARHIVA S JAVNOŠĆU

2.5.1. Izložbe

- „Fragmenti prekinutog vremena“ povodom manifestacije Noć muzeja u suradnji s Državnim arhivom u Rijeci. Izložbu je posjetilo 430 posjetitelja.
- „Ono što nestaje – nošnje jadranskih planina i otoka“ u suradnji s Narodnim muzejom Zadar i Kazalištem lutaka Zadar. Izložbu je posjetilo oko 100 posjetitelja.
- „VELIKI RAT – od atentata u Sarajevu do ulaska talijanske vojske u Zadar“ povodom Međunarodnog dana arhiva (Zadar) i Dana Državnog arhiva u Zadru (Zagreb, HDA). Izložbu je posjetilo oko 450 posjetitelja.

2.5.2. Predstavljanje izdanja

- „Vodič Državnog arhiva u Zadru“, predstavljanje u Zadru i u Zagrebu.
- „Vodič Arhiva Zadarske nadbiskupije“, predstavljanje u Zagrebu.

2.5.3. Organizirani posjeti Arhivu

- Stručno vođenje srednjoškolskih, studentskih i profesorskih grupa kroz Arhiv (11 grupa / 210 osoba).

2.5.4. Predavanja

- Sudjelovanje u manifestaciji „Zadar čita 2014“. Predavanje i prigodna prezentacija/izložba dokumenata pisanih glagoljicom. U suradnji s „Udrugom glagoljaša Zadar“ na temu „Glagoljica u Državnom arhivu u Zadru“. (25 posjetitelja).
- Radionica za učenike 3. razreda O.Š. Šimuna Kožičića Benje „Glagoljica za najmlađe“ (25 učenika).
- Predavanje dr. sc. Darka Žubrinića na temu „Glagoljica i hrvatski identitet“ povodom Dana glagoljice u suradnji s „Udrugom glagoljaša Zadar“ (30 posjetitelja).
- U Austrijskoj knjižnici „Dr. Alois Mock“ u Zadru održano je predavanje na temu "Državni arhiv u Zadru – spomenik pisane baštine".
- Studentima s Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru održano je predavanje o historijatu DAZD-a, o organizacijskoj strukturi i specifičnostima poslovanja arhiva.

2.5.5. Ostalo

- DAZD je bio suorganizator Međunarodne konferencije „Arhivi vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj – stanje i perspektive“.
- Potpisana je Deklaracija o suradnji s Historijskim arhivom Sarajevo čime su postignuti preduvjeti za digitalizaciju osobnog fonda don Ive Prodana koji se čuva u tom arhivu.
- DAZD je sudjelovao na sajmu Interliber.
- U Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu obilježen je Dan DAZD-a prigodnim programom i Okruglim stolom na temu izrade arhivskih vodiča.
- Dvoje kolega (K. Ražov i M. Maroja) sudjelovali su svojim izlaganjima na Savjetovanju HAD-a u Vinkovcima.
- Arhiv je otvorio svoj Facebook profil.

3. DUGOROČNO OČUVANJE GRADIVA U ARHIVU

Očuvanje gradiva pohranjenog u našem Arhivu u mnogome ovisi o financiranju pojedinih programa i realizaciji vlastitih sredstava. Dosadašnji programi (investicijsko održavanje i nabava opreme) kao i budući, do potpunog rješenja problema spremišnih prostora, mogu samo djelomično riješiti brojne građevinske nedostatke na našoj zgradi. Osiguranje primjerenih mikroklimatskih uvjeta za čuvanje gradiva moguće je isključivo sustavnim i planiranim investiranjem. Zato smo u 2014. godini izvršili nužnu sanaciju dijela krovišta i fasade, čime je riješen problem prodiranja oborinskih vodâ u spremišta Arhiva.

S Gradom Novaljom potpisan je ugovor o davanju na korištenje prostora za Sabirni arhivski centar.

3.1. Građevinski zahvati i oprema

- Sanacija dijela krovišta i fasade Arhiva.

3.2. Restauracija, konzervacija i zaštita gradiva

- Restaurirano je 2514 listova gradiva i 17 pergamena:
- HR-DAZD-31, Zadarski bilježnici, Busta 2, 378 listova.
- HR-DAZD-31 Zadarski bilježnici, Busta 3. 855 listova
- HR-DAZD-31, Zadarski bilježnici, Busta 7, 621 list
- HR-DAZD-31, Zadarski bilježnici, Busta 8, 552 lista
- Državni arhiv u Šibeniku zbirka Miscelanea, 56 listova
- Muzej grada Šibenika, 37 listova
- HR-DAZD-552 Grafička zbirka, 3 grafike
- restauracija komadnog gradiva: 12 listova
- HR-DAZD-336 Benediktinski samostan sv. Krševana, 17 pergamena
- Izrada zaštitnih košuljica, fascikli, mapa: 298 komada.
- Izrada kutija: 279 komada.
- Suho čišćenje, ravnanje komadnog gradiva: 36 listova i 53 pergamene
- Izrađeno je 23 uveza
- Izrađeno 5 restauracija hrpta knjige

- U Trezoru: Čišćenje i pranje ladičara, izrada beskiselinske ambalaže i polaganje gradiva u zaštitne mape (213 komada) i izrezivanje oko 300 starih etiketa i izrada unutarnjih džepića za njih.

3.3. Zaštitno i sigurnosno snimanje gradiva

- Izrađeno je 11500 digitalnih snimaka.

3.4. Preuzimanje gradiva

- Obavljeno je 15 preuzimanja s ukupno 85 d/m gradiva.
- Izvršen je obilazak svih župnih arhiva na Dugom otoku; gradivo je popisano i u dogovoru sa Zadarskom nadbiskupijom povijesno gradivo bit će tijekom 2015. godine premješteno u Arhiv Zadarske nadbiskupije.

4. UPRAVLJANJE DOKUMENTACIJOM KOD STVARATELJA

4.1. Nadzor, vrednovanje, evidencije

- Obavljeno je 33 pregleda pismohrana. O svakom pregledu sastavljen je zapisnik te su izdana rješenja o mjerama.
- Zaprimljeno je i pozitivno riješeno 42 zahtjeva za odobrenjem izlučivanja gradiva.
- Izdano je 29 suglasnosti na interne pravilnike o zaštiti i upravljanju arhivskim gradivom sa posebnim popisom s rokovima čuvanja.
- Izdano je 109 uvjerenja o upisu u evidenciju stvaratelja arhivskoga gradiva i 76 rješenja o kategorizaciji.
- U ARHiNET sustavu upisano je novih 46 stvaratelja kao pismohrane pod nadzorom.
- U arhivskom informacijskom sustavu uneseni su podaci za 341 stvaratelja.
- Izvršena je priprema za novu kategorizaciju stvaratelja.
- Potpisano je 6 ugovora sa stvarateljima o dostavi podataka o gradivu kroz informacijski sustav.

4.2. Djelatnici u pismohranama

- Organizirali smo pripremni seminar i polaganje stručnog ispita za djelatnike u pismohranama. Na seminaru je sudjelovao 58 polaznika, a na ispitu 65 kandidata.
- Djelatnicima u pismohranama pružana je stručna pomoć i konzultacije (108 slučajeva).

Prilog: Aktivnosti DAZD-a praćene u tiskanim i elektroničkim medijima.

RAVNATELJ:

Ante Gverić

Klasa: 612-06/15-18/01
Urbroj: 2198-1-92-1-14-1

Zadar, 27. siječnja 2015.